

När tåget rusar förbi

➤ Hur kan järnvägsplattformar kännas tryggare när tåg passerar utan att stanna?

William Fälth Simonsson & Linus Karlsson

Överblick

Tåg som passerar plattformar i hög hastighet skapar bland annat vinddrag, buller och kan överraska resenärer. Genom en enkätstudie på 14 stationer i Skåne samlades 408 svar in och undersökte hur resenärer upplever tågpassage. Resenärerna svarade även på frågor gällande vilka stationslösningar som hade kunnat öka deras upplevda trygghet.

Resultatet visade att resenärer som ser tåg passera ofta upplevde mer otrygghet. De mest otrygga situationerna bland de tillfrågade resenärerna var tåg som överraskar eller trängsel på plattformen. Separata genomfartsspår var åtgärden som flest resenärer var positiva till.

Problemet

Tåg som stannar vid plattform är oftast enkla att uppfatta: resenären ser tåget komma, kan förbereda sig och vet ungefär vad som ska hända. Ett tåg som passerar i hög hastighet utan att stanna skapar en annan situation som kan kännas otrygg. Bullret kommer snabbt, kastvindar skapas och tåget kan upplevas på ett överraskande sätt.

Otrygghet kan också uppstå när resenären står trångt eller inte kan välja ett tryggt avstånd till spårområdet.

Frågeställningar

- Hur påverkas resenärernas upplevda trygghet när tåg passerar utan att stanna?
- Vilka av de undersökta åtgärderna kan öka tryggheten i dessa situationer?

Metod

Studien bygger på en enkät som genomfördes direkt på järnvägsplattformar i Skåne med hjälp av surfplatta samt papper och penna. Resenärer som väntade på tåg fick svara på frågor om hur de upplevde passerande tåg och hur de bedömde tre möjliga trygghetshöjande åtgärder. Totalt samlades 408 svar in på 14 stationer.

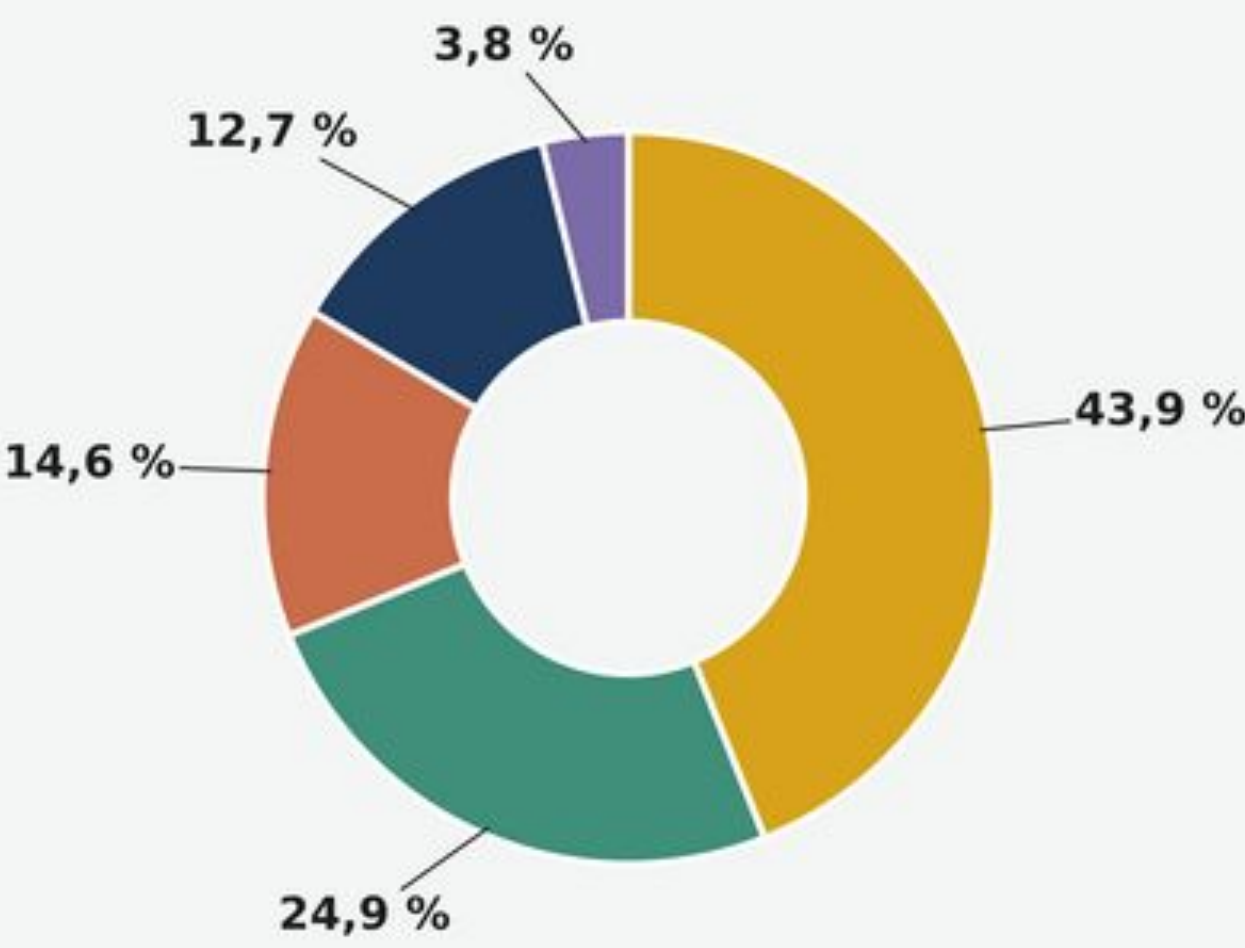

Resultat

Resultatet visar att resfrekvensen inte var en faktor som påverkade den upplevda tryggheten. Däremot visade resultatet att resenärer som ser tåg passera i snitt en gång eller mer per resa kände sig mer otrygga.

Situationer som inte alltid nödvändigtvis uppstår, alltså oväntade tågpassager och tågpassager vid trängsel på plattformen uppskattades vara mer otrygga av tillfrågade resenärer. Effekter som vind, buller och synintryck upplevdes inte ha lika stor påverkan jämfört med de uppskattade situationerna.

Andel av resenärer som ser tåg passera i hög hastighet per resa

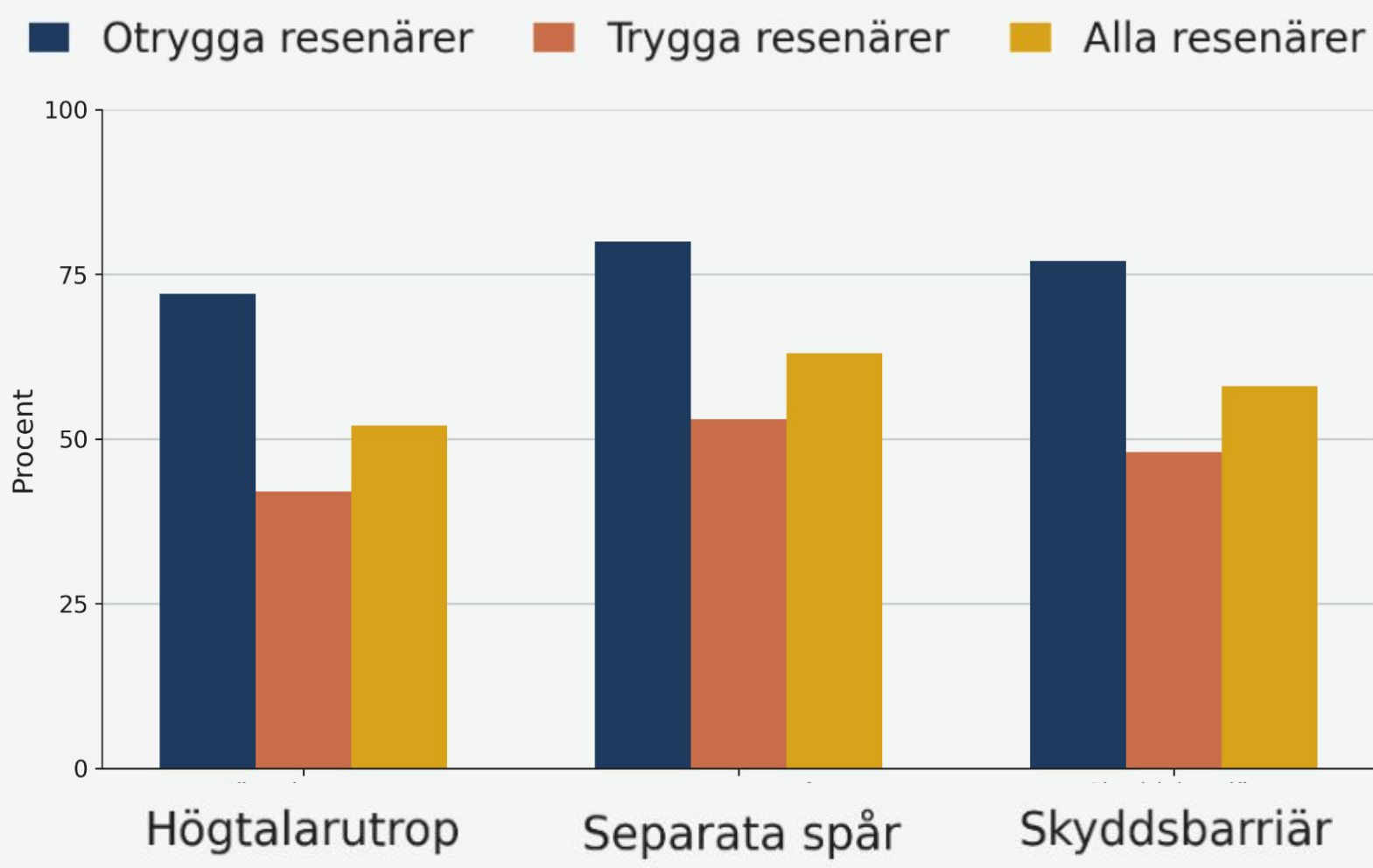
- Fler än 2 gånger per resa
- 2 gånger per resa
- 1 gång per resa
- Mindre än 1 gång per resa
- Aldrig

Lösningar

De tre åtgärderna bestod av högtalarutrop inför tågpassage, separata genomfartsspår och skydd mellan plattform och spår. Högtalarutrop kan göra tågpassagen mer förutsägbar, medans separata spår kan flytta passerande tåg längre bort från plattformen. I jämförelse kan skydd mellan plattform och spår skapa en fysisk gräns mellan tåg och resenär.

Den upplevda tryggheten bestod av ett samlat värde av vind, buller och synintryck. Resenärer som lutade mot ett lågt värde klassades som otrygga och resenärer som lutade mot ett högt värde klassades som trygga.

Andel positiva till stationsåtgärd

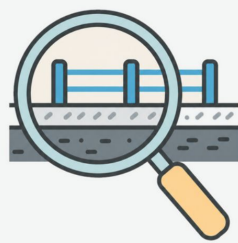
Slutsats

Tryggheten påverkas mest när resenären blir överraskad av en oväntad tågpassage eller inte håller tillräckligt avstånd till spåret.

Det finns ingen generell standardlösning, utan lösningen väljs utifrån resenärens behov och stationens utformning.

- Om resenärer ofta blir överraskade av tågpassage kan information i form av högtalarutrop vara relevant.
- Om otryggheten uppstår av att tåg passerar nära plattformen, kan separata genomfartsspår vara en mer träffsäker åtgärd.
- Om problemet i stället handlar om trängsel och otrygghet nära spårområdet kan skydd mellan plattform och spår vara värt att undersöka

Fortsatt forskning

Framtida studier bör förslagsvis testa olika typer av skydd i verkliga plattformsmiljöer och studera hur de påverkar trygghet, trängsel och möjligheten att hålla avstånd. Det är också viktigt att undersöka om skydd kan skapa nya problem, till exempel genom att begränsa rörelseytan eller göra plattformen svårare att överblicka.

